

Schoolveiligheidsplan

Sint Jozefschool | 13-07-2026

Inhoudsopgave

Visie & waarden

Visie en waarden

Visie op sociale veiligheid

Kernwaarden

Burgerschapsopdracht

Afspraken en regels

Schoolbrede afspraken met betrekking tot sociale veiligheid

Gedragscodex personeel

Toezicht op veiligheid in en rond de school

Afspraken en regels in de klas

Inzicht

Veiligheidsrisico's en incidenten

RI&E

Incidentenregistratie

Monitoring

Veiligheidsmonitor

Monitoren van veiligheid van kwetsbare leerlingen

Andere activiteiten

Voorwaarden scheppen

Organisatie

Taken en functies rond (sociale) veiligheid

Overzicht protocollen

Samenwerken

Samenwerken met leerlingen

Samenwerken met ouders

Samenwerken met partners

Pedagogisch handelen

Pedagogisch vakmanschap

Pedagogisch vakmanschap

Team

Afspraken in het team over het pedagogisch handelen

Ouders

Afstemming van de pedagogische taak met ouders

Preventie

Leerlingen

Activiteiten

Ondersteuningsmogelijkheden

Personeel

Deskundigheidsbevordering

Signaleren

Signaleren

Signaleren

Handelen

Acuut

Nazorg

Evalueren

Evalueren

Samenwerken

Samenwerken

Visie & waarden

Visie en waarden

Visie op sociale veiligheid

Toelichting Prisma scholengroep:

Ons onderwijs maakt kinderen groot(s)

Ons onderwijs maakt kinderen groot(s). Dit is onze missie. Dit is waar wij voor bestaan. Het bieden van onderwijs aan kinderen. Tijdens hun schooltijd groeien wij een aantal jaren met hen mee tot ze groot zijn en onze school weer verlaten. Ons onderwijs helpt de leerlingen groots te worden. Groots op sociaal emotioneel vlak en cognitief. Met de kennis en vaardigheden die je nodig hebt in het leven. Onze missie helpt ons de visie waar te maken.

Samen kansrijk opgroeien

Het is onze visie om samen kansrijk op te groeien. Alles staat in het teken om dat doel te bereiken. Samen groeien we op. Leerlingen, ouders, het onderwijsteam, andere professionals en de omgeving. We doen dat in een rijke omgeving. Hebben aandacht voor kansengelijkheid en ongeacht de locatie van de school zijn er kansen voor iedereen. Met deze visie geven we aan wat we als Prisma scholen de komende jaren samen gaan realiseren.

Toelichting St. Jozefschool:

Eén van onze kernwaarden is Vreedzaam. Hieronder verstaan we de veiligheid op school. Een voor ons belangrijke basis om te kunnen ontwikkelen.

De visie en kernwaarden staan in het schoolplan en in de schoolgids. Wat we verstaan onder een positief leerklimaat en welke acties wij uitvoeren rondom dit onderwerp is terug te vinden in het schoolplan en de actieplannen van de school. Deze acties worden geëvalueerd binnen de kwaliteitscyclus van de school.

Documenten

[Strategisch beleidsplan Prisma scholengroep](#)

Kernwaarden

Toelichting Prisma scholengroep:

De kernwaarden verwoorden wat ons drijft. Dit zijn onze belangrijkste eigenschappen. De kernwaarden zijn van toepassing op onze medewerkers en net zo goed op alle leerlingen. Als wij vanuit deze waarden ons werk doen, zijn dit de waarden die we terugzien bij onze leerlingen.

Nieuwsgierig

We zijn nieuwsgierig. Staan open om ons te verwonderen, zijn onderzoekend en willen continu leren. We hebben oprechte interesse in elkaar, luisteren écht en zonder waardeoordeel. Daarin staan we open voor andere meningen of ideeën. We tonen lef en staan onbevangen in de wereld.

Bevlogen

Wij zetten ons met de volle 100% in. Leerlingen, medewerkers en partners. We zijn gepassioneerd en handelen gedreven, met energie en vanuit het hart. We plukken kansen, zijn nooit uitgeleerd en ontwikkelen ons vanuit intrinsieke motivatie. Bovenal zijn we trots op wat wij samen voor elkaar krijgen.

In verbinding

Wij staan als Prisma scholengroep met elkaar in verbinding. We hebben oog voor elkaar. Leren van elkaar, versterken elkaar en ontwikkelen daardoor. Tegelijk vormt iedere school zijn eigen hechte gemeenschap. Met de leerlingen, het onderwijsteam, ouders, de wijk en daarbuiten.

Toelichting St. Jozefschool:

We beschrijven onze visie vanuit onze drie kernwaarden: vreedzaam, enthousiasme en (in) beweging.

Vreedzaam (veiligheid, respect, samen)

Op onze vreedzame school werken we vanuit een veilige basis, waarbij de samenwerking tussen school, ouders en leerlingen erg belangrijk is. We betrekken ouders bij het onderwijsproces met als doel het beste uit alle leerlingen te halen en aan te sluiten bij ieders behoeften. Op deze manier zorgen we ervoor dat onze school een fijne plek is voor iedere leerling, om te kunnen groeien en ontwikkelen.

We bereiden onze leerlingen voor op het functioneren in de samenleving door samen te werken met onze omgeving en op die manier de horizon van onze leerlingen te verbreden.

Op onze school hebben we respect voor elkaar (leerkrachten, ouders en leerlingen). We accepteren iedereen zoals hij of zij is. Daarnaast streven we naar gelijke kansen en mogelijkheden voor alle leerlingen. Zo vergroot de St. Jozefschool de wereld van onze leerlingen.

Enthousiasme

Op onze school werken we thematisch en prikkelen we de intrinsieke motivatie van onze leerlingen. Het onderwijs sluit aan bij de echte wereld; levensecht leren. Deze manier van onderwijs biedt herkenning voor de leerlingen en bevordert het plezier in leren. We ervaren door te doen, wat zorgt voor enthousiaste leerlingen.

Leerlingen zijn bij ons op school eigenaar van hun leerproces. Ze leren vanuit hoge betrokkenheid, zelfstandigheid en leren te reflecteren op zichzelf.

Bij ons op school zetten we in op de brede ontwikkeling met oog op ieders talent, zodat iedereen het ervaart om ergens goed in te zijn.

(in) beweging

Op onze school is iedereen in beweging. We zetten in op de brede ontwikkeling van onze leerlingen en volgen deze ontwikkeling niet langer aan de hand van een gemiddelde, maar kijken naar de groei van een leerling ten opzichte van zichzelf. Op deze manier komen we tegemoet aan de onderwijsbehoeften van alle leerlingen.

Ook onze leerkrachten ontwikkelen zichzelf om kwalitatief goed en passend onderwijs te kunnen blijven bieden aan iedere leerling.

Tijdens onze schooldagen is er ruimte voor beweging, er wordt gewerkt met actieve, sociale werkvormen. De leeromgeving is zo ingericht dat deze passend is bij ons onderwijs en tegemoetkomt aan de behoeften van de leerlingen.

Burgerschapsopdracht

Toelichting Prisma scholengroep:

Met het sociaal veiligheidsbeleid van onze school, dragen wij bij aan de burgerschapsopdracht die we hebben volgens de WPO. Vanuit die opdracht en onze eigen missie en visie bereiden we onze leerlingen voor op hun latere functioneren in de maatschappij. Dat doen wij door onze scholen in te richten als een mini-maatschappij waarin aandacht is voor het ontwikkelen van kennis, vaardigheden en een attitude waarbij zij leren om verantwoordelijkheid te nemen voor zichzelf, de ander en de wereld om hen heen.

Het ontwikkelen van burgerschapscompetenties van leerlingen is één van de 7 Prisma ontwikkelgebieden. Wij dragen zorg voor een doelgericht en samenhangend aanbod op dit gebied dat is afgestemd op de leerlingpopulatie van onze school. Wij doen dit zoveel mogelijk in samenhang met de andere ontwikkelgebieden zoals wereldoriëntatie en persoonsvorming.

Omdat alle Prisma scholen van elkaar verschillen, hebben we bij de ontwikkeling van het burgerschap als motto 'Bouw je eigen verhaal'. Daarmee heeft elke school de ruimte om binnen de kaders van de wet een aanbod te ontwikkelen dat past bij de eigen onderwijsvisie, leerlingpopulatie en context.

Toelichting St. Jozefschool:

Uitgangspunt voor het beleid en handelen inzake sociale veiligheid op onze school is het programma Vreedzaam. Vreedzaam is een programma voor sociale competentie en democratisch burgerschap. Het programma helpt onze school een gemeenschap te vormen waarin we leerlingen actief aanspreken op hun verantwoordelijkheid voor elkaar, hun omgeving, voor de schoolgemeenschap en de samenleving.

Met Vreedzaam besteden we aandacht aan basale sociaal-emotionele- en burgerschapscompetenties die wenselijk zijn in een democratische samenleving, zoals je verplaatsen in een ander, op een democratische manier met elkaar beslissingen nemen, openstaan voor verschillen tussen mensen, constructief conflicten oplossen, omgangsvaardigheden en verantwoordelijkheid nemen voor de gemeenschap.

We willen dat kinderen op onze school zich niet alleen optimaal laten ontwikkelen in de academische vakken, zoals taal en rekenen, maar wij willen ook een bijdrage leveren aan de sociale en maatschappelijke vorming van leerlingen. Dat het mensen worden die op hun beurt een bijdrage aan de samenleving zullen leveren. Met elke generatie vormen we immers opnieuw onze samenleving.

Onze school dient ook een school te zijn waar alle kinderen zichzelf kunnen zijn en zich veilig en prettig voelen. Alleen dan kunnen ze leren. We doen veel om sociale veiligheid te bevorderen en om ongewenst gedrag zoals pesten te voorkomen.

Afspraken en regels

Schoolbrede afspraken met betrekking tot sociale veiligheid

We hanteren vier schoolregels, genaamd de Grondwet:

- Op onze school zorgen wij voor elkaar, onze spullen en omgeving.
- We dragen allemaal een steentje bij.
- We lossen conflicten samen op tot er een win-win situatie is.
- Iedereen is anders en dat vinden wij oké.

Gedragscode personeel

Gedrag wordt voor een groot deel bepaald door de sociale norm in de omgeving. Leerlingen zijn gevoelig voor de vraag: 'Wat wordt er hier van mij verwacht?'. Om positief gedrag van leerlingen te stimuleren willen we expliciet een positieve sociale en morele norm uitdragen. Dit doen we onder andere door:

- de omgangsafspraken en het logo van Vreedzaam zichtbaar in de school op te hangen;
- het gedrag van leerlingen dat haaks staat op de norm direct te corrigeren;
- begroeting en het maken van een praatje met leerlingen in de ochtend bij de ingang van school door de directeur en intern begeleider;
- begroeting van de leerlingen voor de klas door de groepsleerkracht, waarbij de leerlingen welkom geheten door middel van het geven van een hand of een boks.

Toezicht op veiligheid in en rond de school

Gedurende de gehele schooldag is iedere groep altijd bemand door een leerkracht. Hierdoor is er continu toezicht en is er voor leerlingen een vast aanspreekpunt aanwezig.

Tijdens de pauzes eten de leerkrachten samen met de leerlingen in de klas. Dit draagt bij aan een rustige en veilige sfeer en zorgt ervoor dat de geldende regels consequent worden toegepast.

Tijdens elk buitenspeelmoment zijn er twee groepen aanwezig, waarbij beide leerkrachten samen met het onderwijsondersteunend personeel toezicht houden op het plein. Dit zorgt voor overzicht, duidelijke afspraken en snelle signalering van eventuele onveilige situaties. In de gangen lopen leerkrachten altijd met de groep mee; leerlingen verplaatsen zich niet zelfstandig door de school zonder opdracht of toestemming van een leerkracht. Daarnaast voelen leerkrachten zich gezamenlijk verantwoordelijk voor alle leerlingen binnen de

school. Wanneer zij gedrag of situaties waarnemen bij leerlingen uit andere groepen, spreken zij deze leerlingen actief aan. Op deze manier ervaren leerlingen dat hun veiligheid een gezamenlijke verantwoordelijkheid is.

Afspraken en regels in de klas

De grondwet hangt op verschillende plekken in de school en in elke klas. Daarnaast worden aan het begin van het schooljaar (blok 1 van Vreedzaam) in elke klas afspraken gemaakt. Deze afspraken worden vastgelegd op de poster 'Zo doen wij het in onze groep' ondertekend door elke leerling en leerkracht van de groep.

Inzicht

Veiligheidsrisico's en incidenten

RI&E

Een gezonde en veilige werkomgeving is essentieel. We inventariseren en evalueren jaarlijks de risico's in en om de school via de RI&E. Op basis van de RI&E stellen we een plan van aanpak op dat besproken en geëvalueerd wordt met de medezeggenschapsraad en het personeel.

Incidentenregistratie

We registreren incidenten in het leerlingadministratiesysteem (Parnassys). De leerkracht noteert per leerling de incidenten door het aanmaken van een notitie 'Incident' en koppelt per klas terug naar de sociale veiligheidscoördinator.

In de notitie 'Incident' staan de volgende standaard vragen:

- Wie is er betrokken
- Wat is er gebeurd?
- Wat hebben we gedaan?
- Welke afspraken zijn er gemaakt?
- Hoe hebben we ouders geïnformeerd?

Monitoring

Veiligheidsmonitor

We gaan structureel na of de doelen Vreedzaam wel gehaald worden, door middel van klassenbezoeken, observaties en monitoring door de kwaliteitsgroep Vreedzaam. Door middel van het invullen van de observatielijst, start enquête en sociogram wordt gemonitord hoe het in de groepen gaat, de uitkomsten en

eventuele acties worden besproken op de groepsbespreking.

Daarnaast nemen we ook jaarlijks de wettelijk verplichte veiligheidsmonitor af (via Vensters), een instrument dat inzicht geeft in de beleving van de sociale veiligheid van leerlingen, in de feitelijke aantasting van de sociale veiligheid en het welbevinden van kinderen. Eventuele acties die daaruit moeten volgen worden opgenomen in het actieplan van de school.

IEP hart en handen wordt ingezet als leerlingvolgsysteem voor sociaal-emotionele ontwikkeling.

Monitoren van veiligheid van kwetsbare leerlingen

Onze school heeft een diverse leerlingpopulatie met uiteenlopende onderwijs- en ondersteuningsbehoeften. Leerlingen met taal- en communicatieproblemen, een migratie- of meertalige achtergrond, een beperking of prikkelgevoeligheid en leerlingen met sociaal-emotionele ondersteuningsbehoeften kunnen een verhoogd risico lopen om zich onveilig te voelen. Daarom besteden wij bij het monitoren van sociale veiligheid extra aandacht aan deze leerlingen.

De sociale veiligheid wordt op verschillende manieren gevolgd. Leerkrachten vullen twee keer per schooljaar sociogrammen in om de groepsdynamiek, sociale relaties en mogelijke kwetsbare posities binnen de groep in kaart te brengen. Deze worden geanalyseerd en besproken tijdens de groepsbesprekingen. Daarnaast signaleren leerkrachten het welzijn van leerlingen door dagelijkse observaties en gesprekken in de klas en op het plein.

Signalering en opvolging vinden gezamenlijk plaats. In de groepsbesprekingen met leerkrachten, onderwijsassistenten, de leerkrachtondersteuner, de remedial teacher en de intern begeleider worden signalen rondom sociale veiligheid gedeeld en worden zo nodig gerichte acties afgesproken. Wanneer blijkt dat een leerling zich (structureel) onveilig voelt, worden passende vervolgstappen gezet, zoals extra begeleiding, gesprekken met de leerling en het betrekken van ouders.

Andere activiteiten

Het programma Vreedzaam is een vast onderdeel op ons lesrooster, er worden tenminste wekelijks Vreedzaamlessen gegeven in alle klassen. Hierbij staat de sociale veiligheid regelmatig op de agenda.

Het regelmatig bespreken van het onderwerp 'sociale veiligheid' tijdens teamvergaderingen, intervisiebijeenkomsten en bij de evaluatie van school- en actieplannen maken onderdeel uit van de kwaliteitscyclus van de school.

De doelen van 'Vreedzaam' worden daarnaast geëvalueerd met behulp van de Vragenlijst Groepsklimaat en de Veiligheidsthermometer. De opbrengsten van de Vragenlijst Groepsklimaat en de Veiligheidsthermometer worden besproken in de stuurgroep Vreedzame School en tijdens teamvergaderingen en groepsbesprekingen.

Voorwaarden scheppen

Organisatie

Taken en functies rond (sociale) veiligheid

Sociale en digitale veiligheid zijn een gezamenlijke verantwoordelijkheid van het hele schoolteam. Iedere medewerker heeft een signalerende, handelende en meldende taak. Specifieke functionarissen ondersteunen en coördineren, maar de basisverantwoordelijkheid wordt schoolbreed gedragen. Bij het kopje Documenten hieronder staat een document met daarin het overzicht van de rollen en verantwoordelijkheden binnen de school.

De stuurgroep Vreedzaam is verantwoordelijk voor de implementatie en uitvoering van het programma van de Vreedzame School. De invoering van dit programma grijpt in op de cultuur en het pedagogisch klimaat van de school. De belangrijkste taken van de stuurgroep zijn:

- Uitvoeren van de nulmeting en meting na één of twee jaar
- Uitdragen van de doelen van het programma
- Voorbereiden en uitvoeren van de teambijeenkomsten
- Coaching van collega's (klassenbezoeken en nagesprekken)
- Zorgdragen voor de zichtbaarheid van Vreedzaam in lokalen, gangen en andere plekken in en om het gebouw
- Zorgen voor intern overleg binnen de school (interviews, uitwisselen van ervaringen, samen voorbereiden)

De directeur heeft veel overleg met leerkrachten en de intern begeleider. Hij is op de hoogte van het welzijn van de kinderen op school, op aanvraag kan hij aanwezig zijn bij een gesprek. Tijdens het zorgoverleg met de intern begeleider wordt het welzijn van leerlingen besproken.

De intern begeleider heeft regelmatig overleg met de groepsleerkrachten. Tijdens dit overleg worden de vorderingen van de groepen besproken. Hierbij wordt duidelijk gesignaleerd waar de eventuele problemen zitten. De intern begeleider adviseert de groepsleerkracht en begeleidt deze waar nodig bij de aanpak van de problemen. De intern begeleider is tevens ook aandachtsfunctionaris.

De vertrouwenspersoon is het aanspreekpunt voor leerlingen, ouders en collega's. Samen wordt er gezocht naar een oplossing voor een eventuele vraag of klacht. Ook geeft de vertrouwenspersoon advies over het veiligheidsbeleid.

De sociale veiligheidscoördinator is lid van de stuurgroep Vreedzaam en houdt alles in de gaten wat te maken heeft met de sociale veiligheid binnen onze school.

Sociale veiligheid gaat enerzijds over het tegengaan van en optreden bij onveiligheid en anderzijds over het toerusten van leerlingen met kennis en vaardigheden voor een respectvolle omgang met anderen.

Een aantal medewerkers zijn geschoold tot bedrijfshulpverlener (BHV'er), waarvan één hoofd BHV'er is. Er is dagelijks tenminste één BHV'er aanwezig op school. BHV'ers krijgen elk jaar een herhalingscursus, volgens de richtlijnen van de Arbowet. Zij zijn ook verantwoordelijk voor het oefenen van in- en ontruiming en het actueel houden van de schooldocumenten, zoals het ontruimingsplan.

Documenten

[Rollen en verantwoordelijkheden sociale veiligheid](#)

Overzicht protocollen

Toegevoegde protocollen hanteren wij om de veiligheid in de school te waarborgen. Deze afspraken en protocollen worden geëvalueerd binnen de kwaliteitscyclus van de school.

De doelen van 'Vreedzaam' worden daarnaast geëvalueerd met behulp van de burgerschapsmonitor en tijdens de groepsbespreking.

Documenten

[Beleidsdocument schorsing en verwijdering van leerlingen](#)

[Gedragscode ICT](#)

[Klachtenregeling Prisma scholengroep](#)

[Klokkenluidersregeling](#)

[Rouwprotocol St. Jozefschool](#)

[Pestprotocol St. Jozefschool](#)

Samenwerken

Samenwerken met leerlingen

Plagen en pesten hebben niet alleen directe maar ook langdurige negatieve gevolgen voor het welzijn van leerlingen. Om een veilige en stimulerende omgeving te waarborgen nemen we ieder incident serieus en volgen er passende maatregelen. Ons doel is om een cultuur binnen onze school te creëren waarin respect, begrip en empathie centraal staan. Om dit beleid effectief te maken, richten we ons op de volgende aspecten:

Focus op leerlingen:

- De leerlingen krijgen lessen in het positief communiceren met elkaar waarbij respect en vriendelijkheid voorop staan.
- We implementeren lessen die bewustwording creëren over de impact van plagen en pesten.

Leerlingparticipatie:

- We betrekken de leerlingen actief bij regels en afspraken die gaan over het tegengaan van plagen en pesten. Dit bevordert motivatie en begrip.
- Leerlingen worden aangemoedigd om elkaar te ondersteunen en verantwoordelijkheid te nemen voor een veilige omgeving.

Positieve gedragsbevestiging

- Positief gedrag wordt beloond door middel van een opsteker of een compliment. Hierdoor ligt de focus op wat er wel goed gaat in plaats van wat er allemaal mis gaat.
- We hanteren een positieve benadering om gewenst gedrag te versterken

Samen bouwen aan een veilige schoolcultuur:

- Door de focus te leggen op het stimuleren van positieve interacties, het ontwikkelen van sociale vaardigheden en het creëren van bewustwording, geloven we dat we een verschil kunnen maken voor onze leerlingen en voor onze school.

Samenwerken met ouders

Ouders zijn bij de start van het werken met het programma van Vreedzaam geïnformeerd op een ouderavond. Zij ontvangen in de laatste week van elk blok de nieuwsbrief over dat blok. Alle ouders ontvangen de bijbehorende 'Kletskaarten'.

Tijdens de kennismakingsgesprekken informeert de directeur nieuwe ouders over het programma Vreedzaam en de verwachtingen die we daarbij hebben van ouders.

We betrekken ouders daarnaast bij het veiligheidsbeleid door snel contact te zoeken bij incidenten om samen te bespreken hoe we hiermee om zullen gaan. We informeren ouders over wat de school doet aan het voorkomen en aanpakken van ongewenst gedrag als pesten en over bij wie ze terecht kunnen als er iets is. We nemen ouders daarin heel serieus.

Samenwerken met partners

Buurtteams

De maatschappelijk werkers van Buurtteams bieden hulp aan leerlingen die problemen ervaren op school, in de thuissituatie of op een andere manier zorgen hebben. Aanmelding gaat via de intern begeleider.

Gemeente Vlissingen

Inwoners uit de gemeente Vlissingen kunnen (vanaf 1 januari 2020) ondersteuning voor Jeugdwet en WMO Jeugd & Gezin aanvragen bij de gemeente Vlissingen.

GGD

Als we vermoeden dat de oorzaak van de problematiek van een kind medisch is, kunnen we contact opnemen met de kinderarts van de GGD. Het kan ook zijn dat we deze instantie inzetten om een verwijzing te kunnen krijgen naar tweedelijnszorg. In de schoolloopbaan van de kinderen worden ze tweemaal bekeken door de kinderarts, maar uiteraard is het mogelijk om bij individuele gevallen een onderzoek te laten verrichten door de kinderarts met toestemming van de ouders.

Veilig Thuis

Veilig Thuis wordt ingeschakeld als er vermoedens of duidelijke signalen zijn van lichamelijke of geestelijke mishandeling of verwaarlozing. We volgen hierbij de stappen uit de Meldcode.

Kinderopvang en peutergroepen

Binnen onze school bestaat een samenwerking met de kinderopvang en peutergroepen. Voor ons is samenwerking met de peutergroepen het belangrijkste. Binnen het cluster VVE (vroeg- en voorschoolse educatie) overleggen we over de doorgaande ontwikkelingslijn voor het jonge kind.

Kindercoach

Bij ons is er wekelijks een kindercoach aanwezig die kinderen een veilige plek biedt om over gevoelens, moeilijke situaties of ingrijpende gebeurtenissen te praten en helpt hen door te troosten, te adviseren en spelenderwijs emoties te leren begrijpen. Voor ouders is de kindercoach een aanspreekpunt voor vragen, advies en steun, zodat er meer rust, begrip en plezier in het gezin ontstaat.

Schoollogopedist

Onze schoollogopedist screent alle leerlingen éénmaal in groep 2, maar kan zo nodig ook leerlingen onderzoeken uit andere klassen.

Andere contacten

Naast bovengenoemde instellingen zijn er nog diverse contacten met hulpverleners. We noemen bijvoorbeeld contacten met ambulant begeleiders, logopedisten, fysiotherapeuten, Indigo, de wijkagent, politie etc.

Pedagogisch handelen

Pedagogisch vakmanschap

Pedagogisch vakmanschap

De klas en de school: een gemeenschap

We willen alle leerlingen het gevoel geven dat ze onderdeel zijn van de leefgemeenschap die de school en de klas vormen, dat hun aanwezigheid 'verschil maakt' en dat de klas of de school minder leuk zijn als hij of zij er niet bij is. Dit doen we onder andere door kinderen veel te laten samenwerken met verschillende leerlingen (met behulp van coöperatieve werkvormen), door samen omgangsafspraken te maken, samen te bedenken welke taken er in de klas zijn en die met elkaar te verdelen.

In het begin van het schooljaar besteden we veel aandacht aan de vorming van een positieve groep in alle klassen (de zogenaamde Gouden Weken met de lessen van blok 1 van Vreedzaam). Het voorgaande heeft evenzeer betrekking op de school. Het maakt veel uit of leerlingen zich verbonden voelen met de school als geheel als zij de school als een gemeenschap ervaren. Die gemeenschap bestaat dan, als het goed is, uit alle andere leerlingen, alle leerkrachten en ouders.

Investeren in de relatie met de leerlingen

We vinden het heel belangrijk dat alle leerlingen een goede relatie hebben met hun eigen leerkracht. Dat is een belangrijke voorwaarde voor een gevoel van veiligheid. We vragen van onze leerkrachten dat ze investeren in het leren kennen van de eigen leerlingen en in de onderlinge relatie. Ieder kind moet voelen dat het er toe doet, dat de leerkracht het fijn vindt dat hij of zij er vandaag weer is. Alle leerkrachten zorgen ervoor dat ze aan het begin van het jaar tussen de bedrijven door met iedere leerling een gesprekje voeren over persoonlijke zaken als: dingen waar ze tegenop zien, die ze leuk vinden of spannend, hoe het thuis gaat en wat ze graag doen na schooltijd.

Daarnaast voeren alle leerkrachten aan het begin van het schooljaar (of als een leerling nieuw op school komt in de onderbouw) een kennismakingsgesprek met ouders. De leerlingen zijn daarbij natuurlijk ook welkom.

Leerlingen worden mede verantwoordelijk

Als de klas een gemeenschap is, dan voelen leerlingen zich betrokken en medeverantwoordelijk voor wat er

gebeurt in de klas. Bij ons op school krijgen leerlingen een stem, en leren zij die stem op een verantwoorde wijze te gebruiken. We geven leerlingen niet zozeer een stem om op te komen voor hun eigen belang, maar willen dat ze zich medeverantwoordelijk gaan voelen voor het algemeen belang. We willen dat zij hun steentje bijdragen aan het algemeen belang, aan de gemeenschap. En daar zullen ze zich eerder verantwoordelijk voor voelen als ze ook echt mogen meedenken en als ze serieus worden genomen.

Opstekers

We streven dus naar een positief sociaal klimaat, waarin ieder kind zich veilig voelt, waarin respect is voor elkaar en waarin iedereen makkelijk samenwerkt met iedereen. Een op het eerste gezicht eenvoudig, maar zeer belangrijk middel om hier toe te komen is het geven van 'opstekers' of complimenten.

Kinderen (en volwassenen) hebben de neiging om de negatieve gedragingen te benoemen en het positieve als vanzelfsprekend te beschouwen. In de Vreedzame School leren we iedereen heel bewust positief gedrag te benoemen in de vorm van een 'opsteker'.

Als iedereen in de groep in staat is elkaar complimenten te geven, en zo hun waardering voor elkaar uit te spreken, ontstaat er langzamerhand een steeds positievere sfeer in de groep en daarmee een cultuur waarin het normaal is om de nadruk te leggen op wat goed gaat. Een klimaat waarin kinderen zich gehoord en gezien voelen, zich gewaardeerd weten, het gevoel hebben dat het er toe doet dat ze er zijn.

Team

Afspraken in het team over het pedagogisch handelen

Ons doel is om onze leerlingen te begeleiden bij het begrijpen van de impact van hun gedrag en hen te helpen groeien naar meer positieve interacties en keuzes.

We streven ernaar om gewenst gedrag bij onze leerlingen te versterken zodat ze aangemoedigd worden om positieve keuzes te maken waarin goed gedrag wordt erkend en gewaardeerd.

Belonen is een belangrijk aspect van ons sociale veiligheidsplan. We willen onze leerlingen aanmoedigen om vriendelijk, respectvol en verantwoordelijk te zijn. Daarom belonen we positief gedrag met complimenten, opstekers, of door een klassikale beloning.

Bij ongewenst gedrag krijgt de leerling eerst een waarschuwing. Mocht het ongewenste gedrag aanhouden, dan volgt er een consequentie die vooraf met de klas of leerling is afgesproken. Deze consequenties zijn bedoeld als leermoment om te benadrukken wat de gevolgen zijn van bepaalde acties. De consequenties kunnen variëren van gesprekken na schooltijd, niet deelnemen aan een activiteit zoals buitenspel tot het geven van een time-out. We zullen consequenties hanteren die passen bij de leeftijd en ernst van de situatie. Wil een consequentie zinvol zijn, dan moet rekening gehouden worden met het volgende:

- We spreken de leerling individueel aan, op zo'n manier dat de relatie niet verbroken wordt. We laten zien

dat het om gedrag gaat en niet om de persoon. We helpen hem of haar de fout te herstellen.

- We zorgen ervoor dat de leerling mede-eigenaar wordt van het probleem, van het vinden van een oplossing, het maken van een plan en het uitvoeren van dat plan. ('Wat heb je bedacht om dit te gaan oplossen?')
- We gaan ervan uit dat de leerling zelf met een goede oplossing komt en die ook uitvoert én we laten onze waardering blijken als dat lukt.

Ouders

Afstemming van de pedagogische taak met ouders

De klas en de school: een gemeenschap. We willen alle leerlingen het gevoel geven dat ze onderdeel zijn van de leefgemeenschap die de school en de klas vormen, dat hun aanwezigheid 'verschil maakt' en dat de klas of de school minder leuk zijn als hij of zij er niet bij is. Dit doen we onder andere door kinderen veel te laten samenwerken met verschillende leerlingen (met behulp van coöperatieve werkvormen), door samen omgangsafspraken te maken, samen te bedenken welke taken er in de klas zijn en die met elkaar te verdelen. In het begin van het schooljaar besteden we veel aandacht aan de vorming van een positieve groep in alle klassen (Gouden Weken met de lessen van blok 1 van Vreedzaam). Het voorgaande heeft evenzeer betrekking op de school. Het maakt veel uit of leerlingen zich verbonden voelen met de school als geheel als zij de school als een gemeenschap ervaren. Die gemeenschap bestaat dan, als het goed is, uit alle andere leerlingen, alle leerkrachten en ouders.

Preventie

Leerlingen

Activiteiten

Onze school zet structureel en preventief in op het bevorderen van positief gedrag en het voorkomen van onveilig gedrag. De basis hiervoor vormt het programma Vreedzaam, dat wekelijks in alle klassen wordt ingezet en gericht is op sociale competenties, burgerschap en democratisch handelen. Met dit programma leren leerlingen respectvol met elkaar omgaan, verantwoordelijkheid nemen voor de groep, omgaan met verschillen en conflicten op een constructieve manier oplossen.

Aan het begin van ieder schooljaar ligt de nadruk op positieve groepsvorming. In alle klassen worden gezamenlijke afspraken gemaakt over gedrag en omgangsvormen. Deze afspraken worden zichtbaar vastgelegd en regelmatig besproken. Door het gebruik van coöperatieve werkvormen en wisselende samenstellingen stimuleren we samenwerking en onderlinge verbondenheid tussen leerlingen.

Positief gedrag wordt actief versterkt. Leerkrachten benoemen gewenst gedrag expliciet en maken gebruik van opstekers. Zo leggen we de nadruk op wat goed gaat en creëren we een positief en veilig leerklimaat. Ongewenst gedrag wordt direct gecorrigeerd, altijd in lijn met de schoolafspraken en de uitgangspunten van Vreedzaam.

Ondersteuningsmogelijkheden

Wanneer een leerling problemen ervaart of zich onveilig voelt, bieden wij op school de volgende ondersteuning:

- Leerkrachten, intern begeleider en de Sociale veiligheidscoördinator die signaleren en zorgen in groepsbesprekingen inbrengen, gedrag observeren en begeleiding beiden in de klas.
- Een aanspreekpunt voor leerlingen, ouders en collega's bij vragen, klachten of problemen. Zij kunnen terecht bij de vertrouwenspersonen op school. Ook is er een bovenschools vertrouwenspersoon

beschikbaar, mocht dit nodig zijn.

- Het programma "Vreedzaam" met daarin lessen en interventies gericht op sociaal-emotionele vaardigheden, omgaan met conflicten en het versterken van een positief groepsklimaat.
- Doorverwijzing van leerlingen en/of ouders naar Buurtteams, GGD, de schoolkindercoach, Veilig Thuis of andere relevante hulpverleners.

Leerlingen worden gewezen op deze ondersteuning door:

- een bezoek aan elke klas aan het begin van het schooljaar door de vertrouwenspersonen, zodat leerlingen weten dat zij bij problemen altijd bij deze leerkrachten terecht kunnen, buitenom hun eigen leerkracht(en).
- het zichtbaar maken van de schoolregels en Vreedzaam grondwet: deze hangen zichtbaar in de school en worden besproken, zodat leerlingen weten wat kan en mag en waar zij hulp kunnen vinden.
- het informeren van ouders over de beschikbare ondersteuning door leerkrachten, intern begeleider, Sociale Veiligheidscoördinator en/of directie.

Op deze manier zorgen wij ervoor dat leerlingen weten waar zij terecht kunnen en dat hulp snel en effectief wordt geboden, zowel binnen de school als daarbuiten.

Personeel

Deskundigheidsbevordering

Het team van de school is gedurende twee jaar getraind in het werken met het programma Vreedzaam. Deze training wordt ook aangeboden aan nieuwe leerkrachten, zodat zij ook op dezelfde manier werken. De training is gericht op visieontwikkeling in het team, kennismaking met het lesmateriaal, zelfreflectie, toepassen van de principes van Vreedzaam in het dagelijks handelen, het vergroten van de verantwoordelijkheid van leerlingen, het betrekken van ouders bij Vreedzaam-aanpak en het samen werken aan een democratische cultuur in de school.

Leerkrachten krijgen gerichte feedback op hun handelen in de klas. Bij alle leerkrachten worden klassenbezoeken uitgevoerd door de stuurgroepleden en (gedurende de implementatie) de externe trainer.

Bij het signaleren, delen, beoordelen en aanpakken van veiligheids- en leefstijlrisico's van leerlingen (en ouders) thuis en in de vrije tijd volgen we de stappen van de Meldcode Huiselijk geweld, waaronder het invullen van de signalenkaart door leerkracht, intern begeleider en directeur. Indien gewenst vraagt de directeur of de

intern begeleider advies bij Veilig Thuis.

Signaleren

Signaleren

Signaleren

We spreken van pesten als er sprake is van:

- Een negatieve intentie, bedoeld om een andere leerling leed te berokkenen.
- Herhaaldelijke en langdurige blootstelling aan negatief gedrag of agressie van één of meer leerlingen.
- Verschil in macht tussen pester en gepeste.

We maken onderscheid tussen pesten en plagen. Bij plagen is het negatieve gedrag niet structureel tegen dezelfde leerling gericht en is de machtsongelijkheid veelal niet zo duidelijk aanwezig als bij pesten. De insteek bij plagen is bovendien eerder elkaar aan het lachen maken, dan dat er sprake is van een expliciet negatieve intentie en buitensluiten. We leren leerlingen dan ook het verschil tussen pesten en een conflict.

Een conflict is een verschil van mening of van belang. Soms ontgaat een conflict in een ruzie, als er sprake is van (fysiek of psychisch) geweld. Plagen kan vaak leiden tot een conflict: A wil dat B ophoudt en B vindt het leuk om er nog even mee door te gaan. Pesten is van een andere orde. De machtsongelijkheid en de structurele gerichtheid op één persoon maakt het onvergelykbaar met plagen. Pesten is weloverwogen en proactief, gebeurt niet per ongeluk of spontaan, en ook niet als gevolg van uitlokking.

In dit plan staat beschreven hoe we met het programma Vreedzaam een sterk tegenwicht bieden tegen pesten. We willen daarnaast een school zijn waarin zorg voor elkaar centraal staat. Een school met een klimaat waarin sprake is van verbinding, eerder dan concurrentie of competitie. Als er toch gepest wordt, grijpen we snel in.

Handelen

Acuut

Als er zich dus toch pestincidenten voordoen, gaan we altijd eerst na of het programma Vreedzaam (nog) goed wordt uitgevoerd in de betreffende groep. Als dit niet het geval is, wordt hier eerst aandacht aan besteed. Signalen van sociale onveiligheid zullen wij altijd melden via de vastgestelde protocollen, zoals het

pestprotocol, Meldcode Huiselijk geweld en de incidentenregistratie in Parnassys. Dit gebeurt door regelmatige scholing en begeleiding in het werken met Vreedzaam, door teamtrainingen, klassenbezoeken en feedbackmomenten van de stuurgroep Vreedzaam. Door deze structurele ondersteuning weet het personeel dat het melden van signalen serieus wordt genomen en onderdeel is van een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Nazorg

Na een incident staat het herstellen van sociale veiligheid centraal. We gaan na wat betrokkenen nodig hebben om zich weer veilig en gehoord te voelen. Dit kan bestaan uit gesprekken met leerlingen, leerkrachten of ouders, begeleiding door de Sociaal Veiligheidscoördinator, intern begeleider en/of vertrouwenspersoon, en waar nodig extra ondersteuning via externe partners. Nazorg wordt vastgelegd en opgevolgd zodat zowel slachtoffers, daders als omstanders goed worden begeleid.

Evalueren

Evalueren

Na elk incident wordt het proces systematisch geëvalueerd. De leerkracht legt de gebeurtenis vast in Parnassys, waarna de sociale veiligheidscoördinator, intern begeleider en betrokken leerkrachten de situatie bespreken tijdens groepsbesprekingen of teamoverleg. Hier wordt gekeken wat goed ging, waar verbeteringen mogelijk zijn en welke acties nodig zijn om herhaling te voorkomen.

De geleerde lessen worden verduurzaamd door waar nodig protocollen en afspraken aan te passen, zoals het pestprotocol of de omgangsafspraken in de klas. Daarnaast versterken we het pedagogisch handelen door teamtrainingen, coaching en observaties, zodat signalen van onveiligheid eerder worden herkend en effectief worden opgevolgd.

Samenwerken

Samenwerken

Bij incidenten waarbij externe partners betrokken worden, zoals Veilig Thuis, politie, jeugdhulp, GGD of maatschappelijk werk, werken wij volgens duidelijke taken en verantwoordelijkheden. De school fungeert als coördinator van de informatie-uitwisseling en betreft de intern begeleider, directeur en sociale

veiligheidscoördinator waar nodig.

